

Hallituksen esitys Eduskunnalle Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Genevessä 9 päivänä joulukuuta 2002 tehdyn sopimuksen Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi.

Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestö perustettiin alunperin Sveitsin valtion toimesta vuonna 1998. Siitä tuli kansainvälinen hallitustenvälinen järjestö vuonna 2002. Järjestön tavoitteena on auttaa resurssipulasta kärsiviä maita (vähiten kehittyneet maat, matala- ja keskitulotason maat ja siirtymätaloukset) hyötymään globalisaatiosta ja multilateraalisesta kauppajärjestelmästä. Tähän pyritään avustamalla maita Maailman kauppajärjestön neuvotteluissa sekä työskentelyssä muiden kauppiaan liittyvien kansainvälisten organisaatioiden kanssa, helpottamalla maiden aktiivista osallistumista monenkeskiseen kauppajärjestelmään sekä vahvistamalla näiden operationaalista kapasiteettia kauppakysymyksissä. Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestö toimii läheisessä yhteistyössä muiden kansainvälisten järjestöjen ja alueellisten ryhmittymien kanssa.

Järjestön tavoitteet ovat yhteneväisiä Suo-

men kauppaa ja kehityspoliittisten tavoitteiden kanssa. Liittymällä järjestöön Suomi osoittaa sitoutumista kansainväliseen tavoitteeseen kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden maiden, integroimisesta kansainväliseen kauppaa ja talousjärjestelmään tasa-arvoisina jäseninä. Liittyminen järjestöön merkitsee Suomelle noin 1,4 miljoonan euron suuruisen jäsenmaksun maksamista järjestön toiminnan ensimmäisen viiden vuoden osalta.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Perustamissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2004. Perustamissopimus tulee Suomen osalta voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona Suomen ratifiointitai hyväksymisasiakirja on talletettu sopimuksen tallettajana toimivalle Sveitsin hallitukselle. Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun perustamissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	4
2.1. Tavoitteet	4
2.2. Keskeiset ehdotukset.....	4
3. Esityksen vaikutukset.....	4
3.1. Taloudelliset vaikutukset	4
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	5
3.3. Yritysvaikutukset.....	5
3.4. Ympäristövaikutukset	5
3.5. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan	5
4. Asian valmistelu	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1. Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta tehdyn sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön	7
2. Lakiehdotuksen perustelut.....	12
3. Voimaantulo	12
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	12
4.1. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	12
4.2. Käsittelyjärjestys	13
LAKIEHDOTUS.....	14
Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	14
LIITE	15

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestö (Agency for International Trade Information and Co-operation, AITIC) perustettiin Sveitsin valtion toimesta vuonna 1998. AITICin tavoitteena on auttaa kehitysmaita osallistumaan tehokkaasti Maailman kauppajärjestön (World Trade Organisation, WTO) ja kansainvälisen kauppajärjestelmän toimintaan sekä hyötymään globalisaatiosta avustamalla maita WTO-neuvotteluissa ja vahvistamalla maiden operationaalista kapasiteettia kauppakysymyksissä. Monterreyn kehitysrahoituskonferenssissa maaliskuussa 2002 aloitettiin prosessi, jonka seurauksena AITIC muutettiin kansainväliseksi hallitustenväliseksi järjestöksi. Perustamissopimus allekirjoitettiin 9 päivänä joulukuuta 2002. Perustamissopimuksen ovat tähän mennessä allekirjoittaneet seitsemän kauppaja- ja kehityskysymyksissä profiloitunutta valtiota: Alankomaat, Irlanti, Iso-Britannia, Ruotsi, Suomi, Sveitsi ja Tanska. Perustamissopimus tuli voimaan kansainvälisesti 30 päivänä huhtikuuta 2004.

AITICin perustamisesta lähtien Sveitsin hallitus on ollut sen merkittävin avustaja. Myös useat kansainväliset järjestöt, kuten WTO, YK:n alainen Kauppa- ja kehityskonferenssi (United Nations Conference on Trade and Development, UNCTAD), Maailmanpankki, Maailman henkisen omaisuuden järjestö (World Intellectual Organization, WIPO), Maailman tullijärjestö (World Customs Organization, WCO) sekä Société Générale de Surveillance (SGS) ja useat lakitoimistot, ovat tukeneet sen toimintaa.

AITICin pyrkimyksenä on auttaa kehitysmaita (vähiten kehittyneet maat, matala- ja keskitulotason maat ja siirtymätalousmaat) hyötymään globalisaatiosta, auttaa niitä WTO-neuvotteluissa ja työskentelyssä muiden kaupan liittyvien kansainvälisten organisaatioiden kanssa, kuten UNCTAD ja Kansainvälinen kauppakeskus (International Trade Center, ITC), helpottaa kyseessä olevien maiden osallistumista monenkeskiseen kauppajärjestelmään ja vahvistaa maiden operationaalista kapasiteettia.

AITICin tehtävänä on seurata monenkeskisessä kauppajärjestelmässä sekä WTO-neuvotteluissa ja muissa toiminnoissa tapahtuvaa kehitystä, minkä perusteella se antaa osallistujajäsenille asiaa koskevia tietoja ja neuvoja. AITIC jakaa osallistujajäsenille jäsenen kannalta merkittävää koostettua tietoa WTO-neuvotteluista ja kauppaan liittyvästä teknisestä yhteistyöstä. Järjestö antaa pyydetäessä myös maakohtaista ja tapauskohtaista apua. Lisäksi AITIC järjestää kehitysmaille koulutustilaisuuksia ja työpajoja ja tarjoaa kehitysmaille epävirallisen keskustelufoorumin niille yhteisissä kauppakysymyksissä. Järjestön toimintamuotoihin kuuluu niin sanottu varhaisen varoituksen mekanismi, joka ilmoittaa etukäteen kysymyksistä, joihin kehitysmaiden kannattaisi neuvotteluissa reagoida. AITICin viralliset kielet ovat samat kuin WTO:n viralliset kielet eli englanti, ranska ja espanja.

AITICissa on erillinen yksikkö (Non-Residents Unit) sellaisten kehitysmaiden erityistarpeita varten, jotka eivät ole edustettuina Genevessä. Yksikkö laatii yhteenvetoja, kääntää oleellisia asiakirjoja, seuraa maita koskevia kysymyksiä ja tuottaa ajantasaista tietoa keskeisistä WTO:n päätöksistä. AITIC tarjoaa toimitiloja ja personalisoitua apua kyseessä olevien valtioiden edustajille Genevessä sekä vastaa hallituksilta tuleviin kyselyihin.

Kehitysmaiden edustamattomuus Genevessä, kuten myös niiden edustustojen vähäinen kapasiteetti, ovat tunnustettuja ongelmia WTO:n piirissä. Tällaisten maiden on vaikea ajaa asioitaan WTO:ssa, koska niillä ei ole riittävästi tietoa eikä teknistä osaamista. Tekninen tuki ja kehitysmaiden neuvottelukapasiteetin vahvistaminen ovat yksi Suomen kauppa- ja kehityspolitiikan keskeisistä päämääristä ja välttämättömiä kehitysmaiden osallistumisen vahvistamiseksi kansainvälisessä kauppajärjestelmässä sekä sitä koskevassa päätöksenteko- ja neuvottelujärjestelmässä. AITICin tukeminen edistää merkittäväällä tavalla koherenssia sekä lisää Suomen näkyvyyttä kauppa- ja kehityskysymyksissä.

Suomi on järjestön perustajajäsen, ja Suomi allekirjoitti perustamissopimuksen 9 päi-

vänä joulukuuta 2002. Suomen liittyminen järjestöön edellyttää kuitenkin vielä järjestön perustamissopimuksen hyväksymistä, jolle pyydetään tällä hallituksen esityksellä eduskunnan suostumusta.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on Suomen liittyminen Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestöön (AITIC) ja saattaa järjestön perustamissopimus voimaan Suomessa.

Suomen järjestöön liittymisen tavoitteena on tukea köyhimpien maiden taloudellista kehitystä ja vähentää maiden köyhyyttä. Sopimuksella pyritään vastaamaan köyhien, resurssipulasta kärsivien maiden, tarpeeseen ja pyrkimykseen saada kauppaan liittyvää teknistä yhteistyötä ja toimintakyvyn vahvistamista, jotta ne pystyisivät tehokkaasti osallistumaan WTO:n työohjelmaan ja neuvotteluprosessiin integroituakseen maailman kauppajärjestelmään.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Hyväksyessään 9 päivänä joulukuuta 2002 tehdyn sopimuksen Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi Suomi sitoutuu järjestön perustamissopimuksen määräyksiin. Perustamissopimuksessa määritellään järjestön tarkoitus ja tehtävät, toimintaperiaatteet, menettelytavat, hallintorakenne, rahoitusrakenne, päätöksenteko sekä jäsenten oikeudet ja velvollisuudet. AITICin toiminnan kohteena ovat erityisesti niukkaresurssiset kehitysmaat, joilla muutoin ei olisi mahdollisuutta osallistua monenkeskisiin kauppaneuvotteluihin yhtä täysipainoisesti. Järjestö toimii tasa-arvoisemman taloudellisen kehityksen edistämiseksi auttamalla kehitysmaita ymmärtämään kauppapoliittisia asioita paremmin. AITIC antaa kehitysmailla WTO-järjestelmää koskevia neuvoja ja tietoja ja tarjoaa palveluja kehitysmaiden erityistarpeet huomioon ottaen.

AITICilla on osallistuja- ja rahoittajajäseniä. Osallistujajäsenet ovat lähtökohtaisesti köyhiä kehitysmaita ja rahoittajajäsenet avunantajamaita, mukaan lukien Suomi. AITIC toimii edustajien neuvoston, johtokunnan sekä toimitusjohtajan johtaman sihteeristön avulla. Edustajien neuvosto on AITICin ylin päättävä elin. Neuvosto koostuu rahoittajajäsenten ja osallistujajäsenten edustajista. Neuvosto muun muassa arvioi AITICin tuloksia ja antaa ohjeita tulevaa työtä varten johtokunnan antaman raportin perusteella, hyväksyy vuosittaisen talousarvion ja työohjelman. Neuvosto tekee päätökset lähtökohtaisesti yksimielisesti, mutta jos yksimielisyyttä ei saavuteta, ovat määränemmistö-päätökset mahdollisia. Neuvosto voi hyväksyä sääntöjä, joihin ei kuitenkaan liity ylikansallisia elementtejä. Myös johtokunta koostuu rahoittajajäsenten ja osallistujajäsenten edustajista sekä toimitusjohtajasta. Johtokunta raportoi neuvostolle.

AITICin säännöllinen vuosittainen talousarvio rahoitetaan rahoittajajäsenten maksuilla ja vapaaehtoisilla maksuilla. Sopimukseen, sen 16 artiklan ehtojen mukaisesti, liittyvien rahoittajajäsenten vähimmäismaksu on 2 000 000 Sveitsin frangia. Suomi on sitoutunut rahoittamaan AITICin toimintaa noin 1,4 miljoonalla eurolla. AITIC kannustaa rahoittaja- ja osallistujajäseniä sekä muita hallituksia ja hallitustenvälisiä järjestöjä tai yksityisiä rahoittajia maksamaan vapaaehtoisia maksuja käteis- tai luontaissuorituksina. AITICilla on oikeushenkilöllisyys.

Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Sekä yleiset että Suomeen kohdistuvat taloudelliset vaikutukset ovat positiivisia, mutta välillisiä. Hyväksymällä järjestön perustamissopimuksen Suomi osoittaa sitoutumista kansainväliseen tavoitteeseen kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden maiden, integroimisesta osaksi kansainvälistä kauppaa ja talousjärjestelmää. Pitkällä aikavälillä on

tarkoitus, että järjestön tukeminen vahvistaa kehitysmaiden integroitumista kansainväliseen kauppajärjestelmään, jonka omalta osaltaan toivotaan vähentävän näiden maiden köyhyyttä ja myös ulkomaisen rahoituksen tarvetta.

Perustamissopimukseen liittyminen merkitsee Suomelle 1 368 000 euron suuruista maksuerää, joka koskee järjestön ensimmäistä vuotta. Varat Suomen jäsenmaksun maksamiseen on myönnetty 20 päivänä marraskuuta 2002 tehdyllä päätöksellä, mutta rahoja ei ole vielä maksettu. Koko summa on tarkoitus maksaa yhtenä eränä vuonna 2004 sen jälkeen, kun perustamissopimus on tullut Suomen osalta voimaan. Tulevaisuuden maksuista ei ole vielä tehty päätöksiä, mutta on mahdollista, että Suomi rahoittaa järjestöä myös tulevaisuudessa. Myöskään mahdollisiin vapaaehtoiisiin lisämaksuihin ei ole varauduttu, eivätkä ne tällä hetkellä näytä todennäköisiltä.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Jäsenyydellä AITICissa ei ole organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia. Jäsenyydestä aiheutuvat tehtävät hoidetaan ulkoasiainministeriössä ja Suomen Geneven pysyvässä edustustossa. Ministeriössä ja pysyvässä edustustossa jäsenyydestä aiheutuvat lisätehtävät hoidetaan ministeriön ja edustuston olemassa olevan henkilöstön voimin eikä ennakoitavissa oleva tehtävämäärä aiheuta henkilölisäysten tarvetta.

AITICille Suomen liittyminen ei aiheuta lisähenkilöstötarpeita. AITICin tarjoamia työpaikkoja ei ole rajattu yksinomaan jäsenmaiden kansalaisille, vaan rekrytointi suoritetaan avoimeen kilpailuun perustuen ottaen huomioon hakijoiden WTO:n ja kansainvälisen kaupan järjestelmän tuntemus.

3.3. Yritysvaikutukset

Pitkällä aikavälillä on tarkoitus, että järjestön tukeminen vahvistaa kehitysmaiden integroitumista kansainväliseen kauppajärjestelmään. Tämän toivotaan edesauttavan myös

suomalaisen elinkeinoelämän mahdollisuuksia käydä kauppaa kehitysmaiden yritysten kanssa. Välittömiä yritysvaikutuksia sopimuksen hyväksymisellä ei kuitenkaan ole.

3.4. Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan välittömiä ympäristövaikutuksia Suomessa. Kuten yleisesti kehitysyhteistyössä, Suomi pyrkii myös AITICin toiminnan kautta kestäväan kehityksen näkökohtien huomioonottamiseen kaikessa päätöksenteossa ja sitä kautta globaalien ympäristöongelmien ehkäisemiseen. AITIC ei ole kuitenkaan erityisesti keskittynyt ympäristökysymysten edistämiseen.

3.5. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Esityksellä ei arvioida olevan vaikutusta eri kansalaisryhmien asemaan Suomessa. Järjestön toiminnalla toivotaan olevan välillisiä myönteisiä vaikutuksia kehitysmaiden joidenkin kansalaisryhmien asemaan kehitysmaiden kehittäessä tasa-arvoisempaa kaupan ja talouden järjestelmää.

4. Asian valmistelu

Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestö perustettiin Sveitsin toimesta vuonna 1998. Alunperin AITIC oli Sveitsin hallituksen kehitysyhteistyöhanke, jolla pyrittiin vahvistamaan vähiten kehittyneiden maiden neuvottelukykä Genevessä. Monterreyn kehitysrahoituskonferenssissa maaliskuussa 2002 aloitettiin prosessi, jonka seurauksena AITIC muutettiin hallitustenväliseksi järjestöksi. Perustamissopimus allekirjoitettiin 9 päivänä joulukuuta 2002. Sopimuksen on allekirjoittanut seitsemän kauppa- ja kehityskysymyksissä profiloitunutta valtiota.

Suomi osallistui AITICin perustamissopimuksen valmisteluun yhdessä muiden perustajajäsenten kanssa. Suomi ei kuitenkaan aikaisemmin ole tukenut AITICia rahallisesti. Ennen sopimuksen allekirjoittamista ulkoasiainministeriö pyysi ja sai sopimuksesta lau-

sunnon kauppa- ja teollisuusministeriöltä, oikeusministeriöltä sekä valtiovarainministeriöltä. Ministeriöt eivät nähneet esteitä sopimuksen allekirjoittamiselle, mutta valtionvarainministeriö edellytti, että sopimus ei edellyttä lisä kehitysyhteistyövaroja jo myönnettujen lisäksi. AITICille nyt myönnettävät varat sisältyvät kehitysyhteistyöbudjettiin. Oikeusministeriön lausunto ei katsonut estettä sopimuksen allekirjoittamiselle, mutta totesi, että sopimuksessa on useita kohtia, jotka edellyttävät eduskunnan suostumusta. Kauppa- ja teollisuusministeriö katsoi olevan toivottavaa Suomen rahoitusosuuden mahdollisimman tehokkaaksi hyödyntämiseksi, että rahoittajana toimivien valtioiden määrä nousisi huomattavasti nykyisestä seitsemästä. Tähän asti rahoittajajäsenten määrä on pysynyt ennallaan, mutta rahoittajajäsenyys on avoin muille maille ja tullialueille ja AITIC kannustaa muita hallituksia ja hallitustenvälisiä järjestöjä tai yksityisiä rahoittajia maksamaan vapaaehtoisia käteis- tai luontaisuuksia.

Lisäksi kauppa- ja teollisuusministeriö suostui, että AITICin tulisi minimoida päällekkäisiä toimintoja muun muassa WTO:n kanssa, sen toiminta perustuu WTO:ssa sovitulle työjärjestykselle sekä WTO:n velvoitteiden toimeenpanon edistämiseksi. AITICin perustamissopimuksen artiklan 4 mukaan AITIC tekee tarvittavat järjestelyt tehokkaan yhteistyön aikaansaamiseksi muiden sellaisten hallitustenvälisten järjestöjen kanssa, joilla on AITICin tehtäviin liittyviä tehtäviä, erityisesti WTO:n ja UNCTADin kanssa, tarkoituksena edistää tämän sopimuksen tavoitteita ja välttää päällekkäistä työtä. AITIC keskittyy toiminnassa niukkaresurssisiin maihin ja pyrkii antamaan personalisoitua apua etenkin maille, joilla ei ole edustusta Genevessä. AITIC auttaa kehitysmaita WTO-neuvotteluissa ja sen toiminta perustuu WTO:n velvoitteiden toimeenpanon edistämiseksi. Suomi allekirjoitti perustamissopimuksen 9 päivänä joulukuuta 2002.

Hallituksen esitys sopimuksesta AITICin perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi on laadittu virkatyönä ulkoasiainministeriös-

sä. Hallituksen esityksestä pyydettiin lausunnot kauppa- ja teollisuusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeusministeriöltä, opetusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, sekä Kehitysyhteistyön palvelukeskukselta. Lausuntopyyntöön vastasivat kauppa- ja teollisuusministeriö, oikeusministeriö, opetusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö sekä Kehitysyhteistyön palvelukeskus. Lausunnoissa todettiin, ettei AITICin perustamissopimuksen hyväksyminen aiheuta lainsäädännöllisiä tai muita toimenpiteitä ministeriöiden tai Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen hallinnonaloilla.

Lausunnonantajat suhtautuivat pääasiassa myönteisesti Suomen liittymiseen AITICiin. Lausunnonantajien kommentit on pyritty otamaan huomioon esitystä viimeisteltäessä.

Jotkut lausunnonantajat painottivat toimivaa työnjakoa muiden samalla toimialalla toimivien hallitustenvälisen järjestöjen kanssa, jotta AITICilla olisi todellista lisäarvoa. Kehitysyhteistyön palvelukeskus (KEPA) näkisi edun suurempana, mikäli järjestö tarjoaisi resurssiapua kauppaneuvotteluissa sellaisille maille, jotka eivät halua WTO-jäsenyyttä. Lisäksi KEPAn mielestä koulutustoiminnan vaikutus on rajallinen, jos muutaman korkeatasoisen asiantuntijan varassa joudutaan toimimaan useilla neuvottelufoorumeilla samanaikaisesti, kuten usein on tilanne. Ympäristöministeriö huomautti, ettei AITICin perustamissopimuksessa mainita kestävän kehityksen tavoitetta ja esitti, että Suomen tulee varmistaa, että AITICin työohjelma, sen tuottamat palvelut ja henkilöstön asiantuntemus auttavat köyhiä maita ymmärtämään paremmin paitsi WTO-neuvotteluja ja kauppapoliittisia asioita myös kaupan taloudellisia, sosiaalisia ja ekologisia ulottuvuuksia. Ympäristöministeriö katsoi lisäksi, että AITICin rahoittajajäsenpohjaa pitäisi pyrkiä laajentamaan, ja että olisi tärkeää, että AITIC saisi kehitysmailta laajan hyväksynnän.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta tehdyn sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. AITICin perustaminen. Artiklan mukaan Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestö perustetaan hallitustenväliseksi järjestöksi. Perustamissopimuksen tavoitteena on muuttaa AITIC hallitustenväliseksi järjestöksi, jolla on oikeushenkilöllisyys ja oikeudellinen toimintakyky 13 artiklassa tarkemmin kuvatulla tavalla.

2 artikla. AITICin tavoitteet. Artiklan mukaan AITICin tavoitteena on auttaa niukkasurssisia kehitysmaita ja siirtymätalousmaita, mukaan lukien pienet ja haavoittuvat taloudet, ja ensisijaisesti vähiten kehittyneitä maita ja Genevessä pysyvästi edustamattomia maita osallistumaan tehokkaasti Maailman kauppajärjestön ja kansainvälisen kauppajärjestelmän toimintaan. Vähiten kehittyneiden maiden luokitus perustuu Suomenkin kehitysavussaan käyttämään OECD/DAC -määritelmään. AITIC pyrkii keskittymään toiminnassaan erityisesti maihin, joilla ei muutoin resurssien puutteen vuoksi olisi mahdollista osallistua Genevessä käytäviin WTO-neuvotteluihin. Tavoitteisiin pyritään auttamalla kehittyviä maita ymmärtämään paremmin kauppapoliittisia asioita ja monenkeskistä kauppajärjestelmää ja auttamalla maita niiden pyrkiessä kauppapoliittisiin tavoitteisiinsa ja valmistautuessa WTO-neuvotteluihin ja muihin toimintoihin. Lisäksi maita autetaan jakamalla niille tietoa ja analyysyjä WTO-neuvotteluista, monenkeskisestä kauppapoliittisesta toiminnasta sekä kauppaan liittyvästä teknisestä yhteistyöstä ja toimintakyvyn vahvistamisesta huomioiden 4 artiklassa määritellyt AITICin suhteet muihin järjestöihin. Toiminnan kohteena olevia valtioita kutsutaan järjestön ”osallistujajäseniksi”.

3 artikla. Tehtävät. Artiklassa luetellaan AITICin tehtävät. Artiklan 1 kappaleen mukaan AITICin tehtävänä on havainnoida monenkeskisessä kauppajärjestelmässä sekä WTO-neuvotteluissa ja muissa toiminnoissa

tapahtuvaa kehitystä, jonka perusteella se antaa osallistujajäsenille asiaa koskevia tietoja ja neuvoja. AITIC kokoaa, analysoi ja jakaa osallistujajäsenille syntesoitua jäsenten kannalta merkittävää tietoa WTO-neuvotteluista ja muista toiminnoista WTO:n virallisilla kielillä eli englanniksi, ranskaksi ja espanjaksi. Järjestö myös antaa pyydettyä maakohdasta ja tapauskohtaista apua ja neuvontaa yksittäisille osallistujajäsenille sekä tarjoaa palveluja Genevessä edustamattomien osallistujajäsenten erityistarpeisiin. Osallistujajäsenten neuvotteluvalmiuksien ja -taitojen parantamiseksi AITIC järjestää epävirallisia kokouksia, koulutustilaisuuksia ja työpajoja. Tämän osalta yhteistyötä tehdään myös muiden laitosten ja alueellisten järjestöjen kanssa. Artiklan mukaan järjestö voi suorittaa myös muita neuvoston sille antamia tehtäviä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan AITICin osallistujajäsenilleen tarjoamat palvelut ovat myös muiden kuin jäseniksi liittyneiden ensimmäisessä kappaleessa määriteltujen maiden käytettävissä edustajien neuvoston määrittämien ehtojen mukaisesti.

4 artikla. Suhteet muihin järjestöihin. Artiklan 1 kappaleessa todetaan, että AITIC tekee tarvittavat järjestelyt tehokkaan yhteistyön aikaansaamiseksi muiden sellaisten hallitustenvälisten järjestöjen kanssa, joilla on sen toimintaan liittyviä tehtäviä. Tällaisia ovat erityisesti Maailman kauppajärjestö, Yhdistyneiden kansakuntien kauppa- ja kehityskonferenssi, Kansainvälisen kaupan keskus sekä Advisory Centre on WTO Law. Tarkoituksena on edistää AITICin perustamissopimuksen tavoitteita ja välttää päällekkäistä työtä muiden järjestöjen kanssa.

Artiklan 2 kappaleessa todetaan lisäksi, että AITIC tekee tarvittavat järjestelyt neuvottelujen ja yhteistyön aikaansaamiseksi sellaisten kansalaisjärjestöjen ja akateemisten laitosten kanssa, jotka käsittelevät sen toimialaan liittyviä kysymyksiä.

5 artikla. Jäsenyys. Artiklan 1 kappaleessa määritellään järjestöllä olevan kahdenlaisia jäseniä, osallistuja- ja rahoittajajäseniä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan osallistujajäsenyys on avoin kaikille niukkasurssisille kehitysmaille ja siirtymätalouksille, mu-

kaan lukien pienet ja haavoittuvat taloudet, ja ensisijaisesti vähiten kehittyneille maille ja Genevessä pysyvästi edustamattomille maille. Osallistujajäseniä on heinäkuussa 2004 kolmekymmentäkuusi maata; Algeria, Benin, Bhutan, Bolivia, Burkina Faso, Burundi, Dominikaaninen tasavalta, Ecuador, Etiopia, Gambia, Guinea, Guyana, Haiti, Honduras, Jemen, Jordania, Kambodža, Kap Verde, Kongo, Kuuba, Madagaskar, Mauritania, Mauritius, Mosambik, Nepal, Nicaragua, Nigeria, Paraguay, Sambia, Senegal, Sri Lanka, Sudan, Togo, Tshad, Tunisia ja Vanuatu. Suomen kahdeksasta pitkäaikaisesta yhteistyömaasta tällä hetkellä mukana ovat Mosambik, Etiopia, Sambia, Nicaragua ja Nepal. Kun perustamissopimus joulukuussa 2002 allekirjoitettiin, oli osallistujajäseniä kaksitoista, joten määrä on allekirjoitushetkestä kolminkertaistunut. Uusin osallistujajäsen on Tshad, joka tuli mukaan 28 päivänä huhtikuuta 2004.

Rahoittajajäsenyys on 3 kappaleen perusteella avoin muille maille ja tullialueille, jotka haluavat edistää osallistujajäsenten osallistumista monenkeskisen kauppajärjestelmän toimintaan rahoittamalla kauppayhteistyötä ja toimintakyvyn vahvistamista koskevia hankkeita sekä AITICin toimintaa. Rahoittajajäsenten rahoituksen muodosta määrätään erikseen sopimuksen 11 artiklassa.

Rahoittajajäseniä on heinäkuussa 2004 seitsemän maata: Alankomaat, Irlanti, Iso-Britannia, Ruotsi, Suomi, Sveitsi ja Tanska. Sopimus on tullut sitovaksi Alankomaiden, Irlannin, Ruotsin, Sveitsin ja Tanskan osalta 30.4.2004. Suomi ja Iso-Britannia ovat allekirjoittaneet perustamissopimuksen, mutta heidän osaltaan sopimuksen voimaansaatminen on vielä kesken. Tähän mennessä muut maat tai tullialueet eivät ole ilmaisseet halukkuuttaan liittyä rahoittajajäseniksi.

6 artikla. AITICin rakenne. Artiklan mukaan AITIC toimii edustajien neuvoston, johtokunnan sekä toimitusjohtajan johtaman sihteeristön avulla.

7 artikla. Edustajien neuvosto. Artiklan 1 kappaleessa määrätään edustajien neuvoston koostuvan rahoittajajäsenten ja osallistujajäsenten edustajista. Neuvosto valitsee puheenjohtajansa ja muut toimihenkilönsä itse. Neuvosto kokoontuu tarvittaessa, kuitenkin

vähintään kerran vuodessa arvioimaan AITICin tuloksia ja antamaan tarvittaessa ohjeita järjestön tulevaa työtä varten toimitusjohtajan antaman raportin perusteella, valitsemaan johtokunnan, hyväksymään sääntöjä, vuosittaisen talousarvion ja AITICin rahoitusresurssien täydentämistä koskevia päätöksiä, hyväksymään vuosittaisen työohjelman sekä järjestön toimintaa koskevan vuosikertomuksen, nimittämään ulkopuolisen tilintarkastajan sekä suorittamaan muita järjestön tavoitteiden edistämisen kannalta merkityksellisiä tehtäviä, jotka sille on määrätty sopimuksen muissa määräyksissä. AITICin perustamista hallitusten väliseksi järjestöksi on valmisteluvaiheessa hoitanut valmistelukomitea (Preparatory Committee), joka koostuu rahoittaja- ja osallistujajäsenten edustajista vastaavasti kuin edustajien neuvosto. Myös Suomen edustaja on osallistunut valmistelukomitean kokouksiin.

Artiklan 2 kappaleen mukaan neuvosto hyväksyy työjärjestyksensä itse.

8 artikla. Johtokunta. Artiklan 1 kappaleessa selvitetään johtokunnan rakenne. Johtokunta koostuu kolmesta rahoittajajäsenten ja kolmesta osallistujajäsenten edustajasta sekä toimitusjohtajasta virkansa puolesta. Johtokunnassa toimivat henkilöt toimivat yksityishenkilöinä, ja heitä ehdotetaan tehtävänsä WTO:hon tai kansainvälisiin kauppasuhteisiin ja kehitysasioihin liittyvän ammatillisen pätevyytensä perusteella. Johtokunta raportoi neuvostolle.

Artiklan 2 kappaleessa luetellaan johtokunnan tehtävät ja todetaan sen kokoontuvan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Johtokunta tekee päätökset, joilla varmistetaan AITICin tehokas toiminta perustamissopimuksen mukaisesti. Johtokunta tarkastelee säännöllisesti AITICin rahoitustilannetta ja valmistelee säännöllisesti AITICin vuosittaista talousarviota ja työohjelmaa neuvoston käsiteltäväksi. Johtokunta tekee neuvostolle ehdotuksia AITICin resurssien täydentämisestä 11 artiklan määräysten mukaisesti ja hyväksyy talousarvion ulkopuolisista lähteistä rahoitettavien erityishankkeiden sisällön ja rahoituksen. Johtokunta myös valvoo AITICin toimintaa koskevan vuosikertomuksen laadintaa ja nimittää toimitusjohtajan yhteistyössä jäsenten kanssa. Lisäksi

johtokunta ehdottaa neuvoston käsiteltäväksi ohjeita johtokunnan menettelyistä, toimitusjohtajan, järjestön henkilöstön ja sen käyttämien konsulttien tehtävistä ja palvelussuhteen ehdoista sekä rahoitussäännöistä ja -menettelyistä.

9 artikla. Toimitusjohtaja ja sihteeristö. Artiklassa määritellään toimitusjohtajan tehtävät. Tällä hetkellä AITICin toimitusjohtajana toimii Esperanza Duràn, joka nimitettiin viisivuotiseen tehtäväänsä 2 päivänä syyskuuta 2003 avoimen valintaprosessin seurauksena. Mrs. Duràn toimi jo entuudestaan AITICin johtajana. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu AITICin päivittäisen toiminnan johtaminen, AITICin sihteeristön henkilöstön palvelukseen ottaminen, sen johtaminen ja sen palvelussuhteiden lakkauttaminen neuvoston hyväksymien henkilöstösääntöjen mukaisesti. Toimitusjohtaja tekee sopimukset myös konsulttien kanssa ja valvoo näitä. Lisäksi toimitusjohtaja antaa AITICin vuosittaista työohjelmaa ja talousarviota sekä vuosikertomusta koskevat ehdotukset johtokunnan käsiteltäväksi ja neuvoston hyväksyttäväksi sekä avustaa johtokuntaa ja neuvostoa näiden tehtävien suorittamisessa. Toimitusjohtaja myös tekee johtokunnalle ja neuvostolle riippumattomasti tarkastetun selvityksen edellisen varainhoitokauden talousarvioon liittyvistä tuloista ja menoista sekä edustaa AITICia järjestön ulkoisissa suhteissa.

10 artikla. Päätöksenteko. Artiklassa selvitetään AITICin päätöksentekomenettely. Artiklan 1 kappaleen mukaan neuvosto tekee päätöksensä yksimielisesti. Neuvoston kokouksessa hyväksymistä varten käsitelty ehdotus katsotaan tulleen hyväksytyksi yksimielisesti, mikäli yksikään järjestön jäsenistä ei esitä muodollisia väitteitä sitä vastaan kokouksen aikana. Tämä pätee soveltuvin osin myös johtokunnan päätöksiin.

Artiklan 2 kappaleen perusteella neuvoston puheenjohtaja voi päättää antaa asian neuvoston äänestettäväksi, mikäli hän toteaa, ettei päätöstä voida tehdä yksimielisesti. Neuvosto tekee tällöin päätöksen kahden kolmasosan enemmistöllä läsnä olevista ja äänestävistä jäsenistä. Tätä menettelyä ei kuitenkaan sovelleta tämän artiklan 3 kappaleessa mainittuihin poikkeuksiin, joita ovat pe-

rustamissopimuksen muutokset, mukaan lukien maksuaikataulujen muutokset, vaan niihin sovelletaan sopimuksen 15 artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrättyä menettelyä. Neuvoston kokouksissa kullakin jäsenellä on yksi ääni ja jäsenten yksinkertainen enemmistö muodostaa päätösvaltaisen jäsenluvun kyseisessä kokouksessa.

11 artikla. AITICin rahoitusrakenne. Artiklan 1 kappaleen mukaan AITICin säännöllinen vuosittainen talousarvio rahoitetaan rahoittajajäsenten maksuilla ja vapaaehtoisilla maksuilla. Maksujen suuruus ja maksuaikataulu määräytyvät sopimuksessa erikseen määritellyllä tavalla. Rahoittajajäsenten vähimmäismaksu on 2 000 000 Sveitsin frangia. Suomi on sitoutunut maksamaan 2 011 000 Sveitsin frangia, joka on 1 368 000 euroa. Maksu on 12 artiklan 2 kappaleen mukaan suoritettava viimeistään yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona sopimus on tullut sitovaksi Suomen osalta. Valmisteluvaiheen aikana rahoittajana on toiminut pääosin Sveitsin valtio.

Artiklan 2 kappaleessa todetaan, että neuvosto tarkastelee AITICin seuraavan viisivuotiskauden rahoitustarpeita neljäntenä vuotena järjestön perustamisen jälkeen sekä tämän jälkeen aina viiden vuoden välein 15 artiklan 4 kappaleessa esitetyn tavoitteiden saavuttamisen arvioinnin kuitenkin huomioon ottaen. Samalla neuvosto vahvistaa aikataulut, joiden mukaan rahoittajajäsenet suorittavat maksunsa. Artiklan perusteella Suomelle voi tulla uusia taloudellisia velvoitteita. Neljän vuoden kuluttua järjestön perustamisesta eli vuonna 2008 järjestön tavoitteita ja toimien tehokkuutta arvioidaan uudelleen. Suomen jatkaminen rahoittajana velvoittaa Suomen uusiin suorituksiin viiden vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta. Artiklan 3 kappaleen mukaan erityishankkeet, jotka kuuluvat AITICin toimialaan 2 ja 3 artiklassa määritellyn mukaisesti, rahoitetaan vapaaehtoisilla maksuilla.

Artiklan 4 kappaleessa todetaan, että AITIC kannustaa rahoittaja- ja osallistujajäseniä sekä muita hallituksia ja hallitustenvälisiä järjestöjä sekä yksityisiä rahoittajia maksamaan vapaaehtoisia maksuja käteis- ja luontoissuorituksina rahoitussääntöihin kehitettävien määräysten mukaisesti.

12 artikla. Jäsenten oikeudet ja velvollisuudet. Artiklan 1 kappaleen mukaan kukin AITICin osallistujajäsen on oikeutettu sen palveluihin perustamissopimuksen määräysten ja neuvoston hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Artiklan 2 kappaleessa määritellään rahoittajajäsenten velvollisuudet. Rahoittajajäsenten tulee viipymättä suorittaa maksunsa sopimuksen liitteenä olevan erillisen maksuaikataulun mukaisesti. Kunkin rahoittajajäsenen tulee maksaa aloitusmaksu viimeistään yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona sopimus on tullut sitovaksi sen osalta. Suomen osalta sopimus tulee sitovaksi 30 päivän kuluttua siitä ajankohdasta, jolloin Suomen hyväksymisasiakirja on talletettu sopimuksen tallettajana toimivan Sveitsin hallituksen huostaan tasavallan presidentin hyväksyttyä sopimuksen. Aloitusmaksu vastaa vähintään rahoittajajäsenelle sovittujen määräsuhteisten maksujen määrää kahdeksatoista kuukaudelta. Jokainen sopimukseen 17 artiklan mukaisesti liittyvä rahoittajajäsen maksaa aloitusmaksun liittymisasiakirjansa määräysten mukaisesti. Perustamissopimukseen liittyminen merkitsee Suomelle 1 368 000 euron suuruista maksuerää, joka koskee järjestön ensimmäistä vuotta. Varat Suomen jäsenmaksun maksamiseen on myönnetty 20 päivänä marraskuuta 2002 tehdyllä päätöksellä, mutta rahoja ei ole vielä maksettu. Koko summa on tarkoitettu maksaa yhtenä eränä vuonna 2004 sen jälkeen, kun perustamissopimus on tullut Suomen osalta voimaan. Tulevaisuuden maksuista ei ole vielä tehty päätöksiä, mutta on mahdollista, että Suomi rahoittaa järjestöä myös tulevaisuudessa. Lisäksi mainitaan, että osallistujajäsenet voivat harkita vapaaehtoisista maksua. Mahdollisiin vapaaehtoisiin lisämaksuihin ei ole varauduttu, eivätkä ne tällä hetkellä näytä todennäköisiltä.

Artiklan 3 kappaleessa selvitetään, että edellä 1 ja 2 kappaleessa esitettyjen rahoitusvelvollisuuksien lisäksi mikään muu sopimuksessa ei merkitse jäsenille rahoitusvelvollisuutta.

13 artikla. AITICin oikeudellinen asema. Artiklan 1 kappaleessa AITICilla todetaan olevan oikeushenkilöllisyys. Erityisesti sillä

on kelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja vallita kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä panna vireille oikeudenkäyntejä.

Artiklan 2 kappaleessa AITICin todetaan sijaitsevan Genevessä, Sveitsissä.

Artiklan 3 kappaleessa selvitetään AITICin tekevän Sveitsin valaliiton kanssa päämajasopimuksen järjestön asemasta, erioikeuksista ja vapauksista. AITIC, sen toimitusjohtaja ja sen henkilöstö nauttivat Sveitsissä erioikeuksia ja vapauksia, jotka tavallisesti myönnetään kansainvälisille järjestöille.

14 artikla. Työskentelykielet. Artiklan mukaan AITICin työskentelykielet ovat englanti, ranska ja espanja.

15 artikla. Sopimuksen muuttaminen, irtisanominen ja lakkauttaminen. Artiklassa selvitetään sopimukseen tehtäviä muutoksia koskevat käytännöt. Artiklan 1 kappaleen mukaan muutosta johonkin sopimuksen määräykseen voi ehdottaa joko jäsen tai johtokunta. Tällöin ehdotus tehdään neuvostolle ja siitä ilmoitetaan viipymättä kaikille jäsenille. Neuvosto voi päättää antaa ehdotuksen jäsenen hyväksyttäväksi. Muutos tulee voimaan kolmantenäkymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona tallettaja on saanut kaikkien jäsenten hyväksymisasiakirjat.

Artiklan 2 kappaleen mukaan joko jäsen tai johtokunta voi tehdä neuvostolle ehdotuksen maksuaikataulun muuttamisesta, jos AITICin rahoitustilanne sitä vaatii. Muutos tulee voimaan kolmantenäkymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona neuvosto on hyväksynyt sen yksimielisellä päätöksellä.

Artiklan 3 kappaleessa selvitetään jäsenen eroamiseen järjestöstä liittyvät käytännöt. Jäsen voi milloin tahansa irtisanoa sopimuksen tekemällä asiasta kirjallisen ilmoituksen tallettajalle, joka antaa ilmoituksen tiedoksi AITICin toimitusjohtajalle ja jäsenille. Irtisanominen tulee voimaan kolmantenäkymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen. Rahoittajajäsenen irtisanoutuminen sopimuksesta ei kuitenkaan vaikuta sen velvollisuuteen maksaa sovitut maksunsa kyseiseltä viisivuotiskaudelta.

Edelleen 4 kappaleen mukaan järjestön neuvosto voi päättää sopimuksen voimassolon lakkaamisesta. Kappaleessa tarkennetaan AITICin rahoitustarpeiden arviointia ja

todetaan, että edellä 11 artiklan 2 kappaleessa esitetyn arvioinnin lisäksi neuvosto arvioi, miten järjestön tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty ja tarvitaanko sen palveluja edelleen. Mikäli neuvosto tämän jälkeen käyttää oikeuttaan lakkauttaa sopimus, jaetaan AITICin varat tuolloisten ja aiempien rahoittajajäsenten kesken suhteessa niiden AITICin talousarviota varten maksamien maksujen yhteismäärään. Ottaen huomioon 10 artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrätyn päätöksentekomenettelyn tällainen lopettamispäätös voidaan ilmeisesti tehdä myös määräenemmistöllä.

16 artikla. Sitoutuminen noudattamaan sopimusta ja sopimuksen voimaantulo. Artiklassa selvitetään sopimukseen sitoutumiseen ja sen voimaantuloon liittyvät aikamäärät ja tavat. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimus on avoinna allekirjoittamista varten joulukuun 9 päivästä 2002 lukien joulukuun 31 päivään 2003 saakka WTO:n jäsenille sekä WTO:hon liittyville valtioille tai erillisille tullialueille, jotka voivat ilmaista sitoutuvansa sopimuksen noudattamiseen allekirjoituksella tai allekirjoituksella, joka on ratifioitava tai hyväksyttävä. Lisäksi kappaleessa todetaan, että ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjat talletetaan tallettajan huostaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2005.

Artiklan 2 kappaleessa todetaan, että sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona kolme osallistujajäsentä ja kolme rahoittajajäsentä ovat ilmaisseet sitoutuvansa sopimuksen noudattamiseen allekirjoituksella tai ovat tallettaneet ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjat, sekä kun niiden maksujen kokonaismäärä, jotka sopimuksen noudattamiseen suostumuksensa ilmaisseet valtiot tai tullialueet ovat velvolliset maksamaan järjestön AITICin säännöllistä talousarviota varten sopimuksen 11 artiklan 1 kappaleen ja erillisen liitteen I mukaisesti, on kaksi kertaa suurempi kuin AITICin perustamisen jälkeisen aloitusvuoden talousarvion määrä.

Perustamissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2004, jolloin nämä molemmat ehdot täyttyivät, kun kolme osallistuja- ja kolme rahoittajajäsentä olivat ilmaisseet sitoutumisensa sopimuksen noudattamiseen, ja myös rahaehto täyttyi.

Artiklan 3 kappaleessa määrätään, että kunkin sellaisen sopimuksen allekirjoittajan osalta, joka tallettaa ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjansa sen ajankohdan jälkeen, jona sopimus on tullut voimaan 2 kappaleen mukaisesti ja ennen 1 kappaleessa määrättyä ajankohtaa, tulee sopimus voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona ratifiointi- tai hyväksymisasiakirja on talletettu. Koska sopimus on tullut jo voimaan, koskee tämä kohta Suomen jäsenyyden voimaantuloa. Sopimus tulee näin ollen Suomen osalta voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jolloin Suomen hyväksymisasiakirja on talletettu sopimuksen 19 artiklan mukaan tallettajana toimivan Sveitsin hallituksen huostaan. Tarkoitus on, että sopimus saatetaan Suomessa voimaan tasavallan presidentin asetuksella samaan aikaan kuin sopimus tulee kansainvälisesti voimaan Suomen osalta.

Artiklan 4 kappaleen mukaan edellä 1 kappaleessa esitettyjä määräaikoja voidaan pidentää neuvoston yksimielisellä päätöksellä.

17 artikla. Liittyminen. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimus on voimaantultuaan avoinna sellaisten WTO:n jäsenten ja WTO:hon liittyvien valtioiden tai erillisten tullialueiden liittymiselle, jotka eivät ole allekirjoittaneet sitä 16 artiklan 1 kappaleessa määrättyinä määräaikana tai tallettaneet ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjojaan ennen samassa kappaleessa määrättyä ajankohtaa.

Artiklan 2 kappaleessa todetaan, että muu valtio tai erillinen tullialue voi liittyä sopimukseen ehdoilla, jotka se ja AITIC hyväksyvät keskenään.

Artiklan 3 kappaleessa määrätään, että liittymisasiakirjat talletetaan tallettajan huostaan. Liittyminen tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona liittymisasiakirja on talletettu.

18 artikla. Varaumat. Artiklassa todetaan, ettei sopimuksen määräykseen voi tehdä varauksia.

19 artikla. Liitteet. Artiklan mukaan sopimuksen liitteenä oleva aikataulu rahoittajajäsenten AITICin perustamisen jälkeiseksi aloitusmaksukaudeksi takaamista maksuista on sopimuksen erottamaton osa.

20 artikla. Tallettaja ja rekisteröinti. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuksen tallettaja on Sveitsin hallitus.

Artiklan 2 kappaleessa todetaan lisäksi, että sopimus rekisteröidään Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan määräysten mukaisesti. Perustamissopimus on saadun ilmoituksen mukaan jo rekisteröity YK:n pääsihteerin huostaan.

2. Lakiehdotuksen perustelut

Laki Kansainvälisen kauppatedon ja -yhteistyön järjestön (AITIC) perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräyksien voimaansaattamisesta

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blanketisäännöksen, jonka mukaan Kansainvälisen kauppatedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §. Tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta voidaan 2 §:n mukaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin perustamissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

3. Voimaantulo

Sopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2004. Sopimus tulee Suomen osalta voimaan sopimuksen 16 artiklan mukaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona ratifiointi- tai hyväksymisasiakirja on talletettu. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräyksien voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava perustuslain 94 §:ssä tarkoitetulla tavalla lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatus perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11,12 ja 45/2000 vp).

Sopimuksen 1 ja 13 artikla sisältävät määräyksiä AITICin perustamisesta oikeushenkilöllisyyden omaavaksi kansainväliseksi järjestöksi. Perustuslakivaliokunnan kannan mukaan oikeushenkilöllisyydestä ja siihen liittyvästä oikeuskelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla (PeVL 38/2000 vp). Näin ollen nämä sopimusmääräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 7 artiklan 1 kappaleen mukaan järjestön neuvosto voi hyväksyä myös sääntöjä. Ottaen huomioon näistä ohjeista 8 artiklan 2 kappaleessa ja 12 artiklassa olevat maininnat näyttää ilmeiseltä, että tällaiset säännöt kohdistuvat järjestön omaan toimintaan eikä niihin näin ollen liity ylikansallista elementtiä. Näin ollen kyseistä toimivaltaa koskeva 7 artiklan 1 kappale ei kuulu lainsäädännön alaan.

Muusta syystä eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä ovat muun muassa eduskunnan budjettivaltaa sitovat kansainväliset velvoitteet (PeVL 45/2000 vp.). Tällaisina velvoitteina on käytännössä pidetty lähinnä sellaisia määräyksiä, joista valtiolle aiheutuu sellaisia huomattavia vuotuisia kustannuksia tai kertamenoja, joita ei voida kattaa talousarviossa olevilla määrärahoilla tai budjettivaroilla. Suomi on järjestön rahoittava jäsen. Liittyminen merkitsee Suomelle sitoutumista noin 1,4 miljoonan euron rahoitukseen, joka koskee järjestön ensimmäisen viiden vuoden toimintaa. Tähän tarkoitukseen on jo olemassa rahat vuoden 2004 määrärahoissa.

Sopimuksen 11 artiklan 2 kappaleen mukaan neuvosto tarkastelee neljäntenä AITCin perustamisen jälkeisenä vuonna ja viiden vuoden välein sen jälkeen seuraavan viisivuotiskauden rahoitustarpeita ottaen huomioon 15 artiklan 4 kappaleen sekä vahvistaa aikataulut, joiden mukaan rahoittajajäsenet maksavat vastaavasti maksunsa. Näin ollen on kuitenkin mahdollista, että järjestöön osallistumisesta aiheutuu tulevaisuudessa lisää menoja, mikäli järjestön neuvosto näin päättää.

Sopimuksen 15 artiklan 3 kappaleen mukaan jokainen jäsen voi milloin tahansa irtautua sopimuksesta ilmoittamalla siitä kirjallisesti tallettajalle. Tällaisesta irtisanoutumisesta huolimatta rahoittavan jäsenen, jollainen Suomi tulee olemaan, velvollisuus suorittaa rahoitusosuutensa jatkuu irtisanomisen aikaan kulumassa olleen viisivuotiskauden ajan. Edelleen saman artiklan 4 kappaleen mukaan järjestön neuvosto voi päättää sopimuksen voimassaolon lakkaamisesta. Ottaen huomioon 10 artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrätyn päätöksentekomenettelyn tällainen lopettamispäätös voidaan ilmeisesti tehdä myös määräenemmistöllä.

Edellä mainitut sopimusmääräykset merkitsevät sitä, että Suomi ei voi järjestöstä eroamalla välittömästi vapautua sitä kohtaan

olevista taloudellisista velvoitteistaan. Niin ikään neuvoston oikeus päättää sopimuksen voimassaolon lakkaamisesta merkitsee sitä, ettei tällaiseen päätökseen enää vaadita eduskunnan suostumusta, kuten perustuslain 94 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä edellytetään. Lähtökohtaisesti tällaiset määräykset koskettavat Suomen täysivaltaisuutta. Toisaalta on otettava huomioon, että järjestön toiminta ei käytännössä kohdistu Suomeen ja että sitä ei voida pitää Suomen kannalta millään tavoin keskeisenä järjestönä (ks. myös PeVL 51/2001 vp). Tämän vuoksi kokonaisarvion perusteella kyseiset sopimusmääräykset ovat Suomen täysivaltaisuuden kannalta merkitykseltään sillä tavoin vähäisiä, että ne eivät kosketa perustuslakia se 94 §:n 2 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

4.2. Käsittelyjärjestys

Pöytäkirja ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan siten hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislainsäädäntöä voidaan hyväksyä tavallisessa lain säätämisyksityksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että eduskunta hyväksyisi 9 päivänä joulukuuta 2002 tehdyn sopimuksen kansainvälisen kauppatedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi.

Koska sopimukseen sisältyy lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Genevessä 9 päivänä joulukuuta 2002 Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisena kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Paula Lehtomäki*

Liite

(Suomennos)

**SOPIMUS KANSAINVÄLISEN
KAUPPATIEDON JA -YHTEISTYÖN
JÄRJESTÖN PERUSTAMISESTA
HALLITUSTENVÄLISEKSI JÄRJES-
TÖKSI**

TÄMÄN SOPIMUKSEN OSAPUOLET,
jotka

panevat merkille, että kansainvälisellä kaupalla on kasvava merkitys kasvun ja kehityksen aikaansaajana ja että se voi osaltaan edistää köyhyyden vähentämistä,

panevat lisäksi merkille kauppaan liittyvän teknisen yhteistyön ja toimintakyvyn vahvistamisen merkityksen kehitysmaiden aktiivisemmalle osallistumiselle monenkeskiseen kauppajärjestelmään,

vahvistavat sitoutumisensa oikeudenmukaiseen monenkeskiseen kauppajärjestelmään ja entistä inklusiivisempaan Maailman kauppajärjestöön (WTO),

ovat tietoisia siitä, että on tärkeää vahvistaa niukkaressurssisten kehitysmaiden ja siirtymätalousmaiden, mukaan lukien pienet ja haavoittuvat taloudet, ja ensisijaisesti vähiten kehittyneiden maiden ja Genevessä edustamattomien maiden mahdollisuuksia osallistua tehokkaasti WTO:n ja kansainvälisen kauppajärjestelmän toimintaan, ja on tärkeää pyrkiä yhdessä siihen, että kaikki WTO:n jäsenet ja tarkkailijat olisivat asianmukaisesti edustettuina Genevessä,

ovat lisäksi tietoisia näiden niukkaressurssisten maiden vaikeuksista osallistua tehokkaasti WTO:n toimintaan, erityisesti jos niillä ei ole edustusta Genevessä,

vastaavat näiden niukkaressurssisten maiden kiireelliseen tarpeeseen ja pyrkimykseen saada aikaan kauppaan liittyvää teknistä yhteistyötä ja toimintakyvyn vahvistamista, jotta ne pystyisivät tehokkaasti osallistumaan WTO:n työohjelmaan ja neuvotteluprosessiin, ja vastaavat näiden tarpeiden

**AGREEMENT ESTABLISHING THE
AGENCY FOR INTERNATIONAL
TRADE INFORMATION AND CO-
OPERATION AS AN INTERGOV-
ERNMENTAL ORGANISATION**

THE PARTIES TO THIS AGREEMENT:

Noting the growing importance of international trade as an engine of growth and development and its potential for contributing to the alleviation of poverty,

Further noting the importance of trade-related capacity-building and technical co-operation for strengthened participation by developing countries in the multilateral trading system,

Reaffirming their commitment to a fair multilateral trading system and a more inclusive World Trade Organization (WTO),

Recognising the importance of strengthening the capacity of resource-constrained developing countries and countries with economies in transition, including small, vulnerable economies, with a priority to least-developed countries and countries without representation in Geneva, to participate effectively in the WTO and in the international trading system and sharing the aspiration that all WTO Members and Observers be appropriately represented in Geneva,

Further recognising the difficulties faced by these resource-constrained countries in participating effectively in the WTO, particularly when they have no representation in Geneva,

Responding to the urgent need and desire of these resource-constrained countries for trade-related technical co-operation and capacity-building to enable their effective participation in the WTO work programme and negotiating process, and the emphasis placed on these needs in the Doha Ministe-

painottamiseen Dohan ministerijulistuksessa, jonka ministerit hyväksyivät WTO:n ministerikonferenssin neljännessä istunnossa, sekä painotuksen toistamiseen YK:n kansainväliseen kehitysrähoituskonferenssiin osallistuneiden valtioiden ja hallitusten päämiesten hyväksymän Monterreyn konsensuksen 38 kohdassa,

tunnustavat, että Sveitsin rahoittaman Kansainvälisen kauppätiedon ja yhteistyön järjestön (AITIC) vuodesta 1998 alkaen niukka-resurssisille maille antama apu on ollut vaikuttavaa, että AITICilla on ainutlaatuinen tehtävä maakohtaisen tuen antamisessa, että tällaisen avun kysyntä kasvaa ja että kysyntään pyritään vastaamaan,

pyrkivät niukka-resurssisten maiden ja avunantajamaiden välisen kumppanuuden perusteella järjestämään AITICille nykyistä laajemman rahoitusperustan, inklusiivisen hallintorakenteen ja asianmukaisen oikeudellisen perustan,

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla

AITICin perustaminen

Perustetaan Kansainvälisen kauppätiedon ja yhteistyön järjestö, (jäljempänä 'AITIC') hallitustenväliseksi järjestöksi.

2 artikla

AITICin tavoitteet

AITICin tavoitteena on auttaa niukka-resurssisia kehitysmaita ja siirtymätalouksia, mukaan lukien pienet ja haavoittuvat taloudet, ja ensisijaisesti vähiten kehittyneitä maita ja Genevessä pysyvästi edustamattomia maita (jäljempänä 'osallistujajäseniä'), osallistumaan tehokkaasti Maailman kauppajärjestön (WTO) ja kansainvälisen kauppajärjestelmän toimintaan

rial Declaration approved by Ministers at the Fourth Session of the WTO Ministerial Conference, and reiterated in paragraph 38 of the Monterrey Consensus approved by heads of State and Government attending the UN International Conference on Financing for Development,

Acknowledging the effectiveness of the assistance provided to the resource-constrained countries since 1998 by the Swiss-financed Agency for International Trade Information and Co-operation (AITIC), the unique role that AITIC plays in offering individual country-specific support, the growing demand for such assistance, and the efforts made to meet this demand,

Desiring, on a basis of partnership amongst resource-constrained and donor countries, to provide AITIC with a broader funding base, an inclusive governance structure and an appropriate legal basis,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Establishment of AITIC

The Agency for International Trade Information and Co-operation, (hereinafter referred to as "AITIC") is hereby established as an intergovernmental organisation.

Article 2

Objectives of AITIC

The objectives of AITIC are to assist resource-constrained developing countries and countries with economies in transition, including small, vulnerable economies, with a priority to least-developed countries and countries without permanent representation in Geneva, (hereinafter referred to as "Participating Members") to participate effectively in the World Trade Organization (WTO) and in the international trading system, by:

(a) auttamalla osallistujajäseniä ymmärtämään paremmin kauppapoliittisia asioita ja monenkeskistä kauppajärjestelmää,

(b) auttamalla osallistujajäseniä niiden pyrkiessä kauppapoliittisiin tavoitteisiinsa ja valmistautuessa WTO:n neuvotteluihin ja muihin toimintoihin sekä

(c) jakamalla osallistujajäsenille tietoa ja analyyskejä WTO:n neuvotteluista, monenkeskisestä kauppapoliittisesta toiminnasta sekä kauppaan liittyvästä teknisestä yhteistyöstä ja toimintakyvyn vahvistamisesta ottaen huomioon 4 artiklan määräykset.

3 artikla

Tehtävät

1. AITICin tehtävänä on

(a) havainnoida monenkeskisessä kauppajärjestelmässä sekä WTO:n neuvotteluissa ja muissa toiminnoissa tapahtuvaa kehitystä, jonka perusteella se antaa osallistujajäsenille asiaa koskevia tietoja ja neuvoja,

(b) koota, analysoida ja jakaa osallistujajäsenille syntesoitua jäsenten kannalta merkittävää tietoa WTO:n neuvotteluista ja muista toiminnoista englannin, ranskan ja espanjan kielillä,

(c) antaa pyydettyä maakohtaista ja tapauskohtaista apua ja neuvontaa yksittäisille osallistujajäsenille,

(d) tarjota palveluja Genevessä edustamattomien osallistujajäsenten erityistarpeisiin,

(e) järjestää epävirallisia kokouksia, koulutustilaisuuksia ja työpajoja, joissa keskitytään neuvottelunvalmiuksien ja -taitojen parantamiseen, myös muiden laitosten ja alueellisten järjestöjen kanssa,

(f) suorittaa muita edustajien neuvoston sille antamia tehtäviä.

2. AITICin osallistujajäsenille tarjoamat palvelut ovat myös muiden kuin jäseniksi liittyneiden niukkaresurssisten kehitysmaiden ja siirtymätalousmaiden, mukaan lukien pienet ja haavoittuvat taloudet, ja ensisijaisesti vähiten kehittyneiden maiden ja Genevessä edustamattomien maiden käytettävissä edustajien neuvoston määrittämien ehtojen mukaisesti.

(a) assisting Participating Members to better understand trade policy issues and the multilateral trading system;

(b) assisting Participating Members, in pursuit of their trade policy objectives, in preparing for negotiations and other activities of the WTO; and

(c) disseminating information and analysis for Participating Members on WTO negotiations, multilateral trade policy activities and trade-related technical co-operation and capacity building, taking into account the provisions of Article 4.

Article 3

Functions

1. The functions of AITIC shall be to:

(a) observe developments in the multilateral trading system and in negotiations and other work of the WTO, as a basis for providing information and advice thereon to Participating Members;

(b) collect, analyse and disseminate to Members, in English, French and Spanish, synthesised information regarding negotiations and other work of the WTO pertinent to the concerns of Participating Members;

(c) render country-specific and ad hoc assistance and advice, on demand, to individual Participating Members;

(d) provide services to meet the particular needs of Participating Members with no representation in Geneva;

(e) organise informal meetings, training sessions and workshops focused on enhancing negotiating capacities and skills, including with other agencies and regional organisations;

(f) perform other functions assigned to it by the Council of Representatives.

2. The services provided by AITIC to Participating Members shall also be available to non-Member resource-constrained developing countries and countries with economies in transition, including small, vulnerable economies, with a priority to least-developed countries and countries without permanent representation in Geneva, on terms and conditions to be determined by the Council of Representatives.

4 artikla

Suhteet muihin järjestöihin

1. AITIC tekee tarvittavat järjestelyt tehokkaan yhteistyön aikaansaamiseksi muiden sellaisten hallitustenvälisten järjestöjen kanssa, joilla on AITICin tehtäviin liittyviä tehtäviä, erityisesti Maailman kauppajärjestön, Yhdistyneiden kansakuntien kauppa- ja kehityskonferenssin, Kansainvälisen kaupan keskuksen ja Advisory Centre on WTO Law:n kanssa, tarkoituksena edistää tämän sopimuksen tavoitteita ja välttää päällekkäistä työtä.

2. AITIC tekee myös tarvittavat järjestelyt neuvottelujen ja yhteistyön aikaansaamiseksi sellaisten kansalaisjärjestöjen ja akateemisten laitosten kanssa, jotka käsittelevät AITICin toimintaan liittyviä asioita.

5 artikla

Jäsenyys

1. AITICilla on osallistuja- ja rahoittajajäseniä.

2. AITICin osallistujajäsenyys on avoin kaikille niukkaresurssisille kehitysmailla ja siirtymätalouksmailla, mukaan lukien pienet ja haavoittuvat taloudet, ja ensisijaisesti vähiten kehittyneille maille ja Genevessä pysyvästi edustamattomille maille.

3. AITICin rahoittajajäsenyys on avoin muille maille ja tullialueille, jotka haluavat edistää osallistujajäsenten osallistumista monenkeskisen kauppajärjestelmän toimintaan rahoittamalla kauppayhteistyötä ja toimintakyvyn vahvistamista koskevia hankkeita sekä AITICin toimintaa. Rahoittajajäsenten rahoituksen muodosta määrätään 11 artiklassa.

6 artikla

AITICin rakenne

AITIC toimii edustajien neuvoston, joh-

Article 4

Relations with other Organisations

1. AITIC shall make appropriate arrangements for effective co-operation with other intergovernmental organisations that have responsibilities related to those of AITIC, especially the World Trade Organization, the United Nations Conference on Trade and Development, the International Trade Centre and the Advisory Centre on WTO Law, with a view to furthering the objectives of this Agreement and to avoid duplication of efforts.

2. AITIC shall also make appropriate arrangements for consultation and co-operation with non-governmental organisations and academic institutions concerned with matters related to those of AITIC.

Article 5

Membership

1. AITIC shall have Participating and Sponsoring Members.

2. Membership of AITIC as a Participating Member shall be open to all resource-constrained developing countries and countries with economies in transition, including small, vulnerable economies, least-developed countries and countries without permanent representation in Geneva.

3. Membership of AITIC as a Sponsoring Member shall be open to other countries and customs territories interested in promoting greater participation of Participating Members in the multilateral trading system through sponsoring trade co-operation and capacity building projects and contributing to AITIC's activities. The form of the contribution by Sponsoring Members is covered in Article 11.

Article 6

Structure of AITIC

AITIC shall function through a Council of

tokunnan sekä toimitusjohtajan johtaman sihteeristön avulla.

7 artikla

Edustajien neuvosto

1. Edustajien neuvosto, jäljempänä 'neuvosto', koostuu rahoittajajäsenten ja osallistujajäsenten edustajista. Neuvosto valitsee puheenjohtajansa ja muut toimihenkilönsä itse. Neuvosto kokoontuu tarvittaessa, vähintään kerran vuodessa,

(a) arvioimaan säännöllisesti AITICin tuloksia ja antamaan tarvittaessa ohjeita sen tulevaa työtä varten toimitusjohtajan antaman raportin perusteella,

(b) valitsemaan johtokunnan,

(c) hyväksymään sääntöjä,

(d) hyväksymään vuosittaisen talousarvion,

(e) hyväksymään AITICin rahoitusresurssien täydentämistä koskevia päätöksiä,

(f) hyväksymään vuosittaisen työohjelman,

(g) hyväksymään AITICin toimintaa koskevan vuosikertomuksen,

(h) nimittämään ulkopuolisen tilintarkastajan,

(i) suorittamaan muita AITICin tavoitteiden edistämisen kannalta merkityksellisiä tehtäviä, jotka sille on määrätty muissa tämän sopimuksen määräyksissä.

2. Neuvosto hyväksyy työjärjestyksensä itse.

8 artikla

Johtokunta

1. Johtokunta raportoi neuvostolle. Johtokunnassa on kolme rahoittajajäsenten edustajaa ja kolme osallistujajäsenten edustajaa sekä toimitusjohtaja viran puolesta. Johtokunnassa toimivat henkilöt toimivat yksityishenkilöinä, ja heitä ehdotetaan tehtävänsä WTO:hon tai kansainvälisiin kaupasuhteisiin ja kehitysasioihin liittyvän ammatillisen pätevyytensä perusteella.

Representatives, an Executive Board, and a Secretariat headed by an Executive Director.

Article 7

Council of Representatives

1. The Council of Representatives, hereinafter called the Council, shall consist of the representatives of the Sponsoring Members and Participating Members. The Council shall elect its Chairman and other officers. The Council shall meet as appropriate, at least once every year, to:

(a) evaluate the performance of AITIC on a regular basis and, as appropriate, provide guidance for its future work, in the light of a report by the Executive Director;

(b) elect the Executive Board;

(c) adopt regulations;

(d) adopt the annual budget;

(e) adopt decisions regarding replenishment of AITIC's financial resources;

(f) approve the annual work programme;

(g) approve the Annual Report on AITIC's activities;

(h) appoint an external auditor;

(i) perform any other function assigned to it under other provisions of this Agreement and relevant to furthering the objectives of AITIC.

2. The Council shall adopt its rules of procedure.

Article 8

Executive Board

1. The Executive Board, hereinafter called the Board, reports to the Council. It shall consist of three representatives from the Sponsoring Members and three representatives from the Participating Members and, ex officio, the Executive Director. The persons serving on the Board shall serve in their personal capacity and shall be proposed on the basis of their professional qualifications in the field of WTO or inter-

2. Johtokunta kokoontuu tarvittaessa, vähintään kerran vuodessa,

(a) tekemään tarvittavia päätöksiä, joilla varmistetaan AITICin tehokas ja vaikuttava toiminta tämän sopimuksen mukaisesti,

(b) tarkastelemaan säännöllisesti AITICin rahoitustilannetta,

(c) valmistelemaan säännöllisesti AITICin vuosittaista talousarviota ja vuosittaista työohjelmaa neuvoston käsiteltäväksi,

(d) tekemään neuvostolle ehdotuksia AITICin resurssien täydentämisestä 11 artiklan määräysten mukaisesti,

(e) hyväksymään erityishankkeiden eli talousarvion ulkopuolisista lähteistä rahoitettavien hankkeiden sisällön ja rahoituksen,

(f) valvomaan AITICin toimintaa koskevan vuosikertomuksen laadintaa,

(g) nimittämään toimitusjohtajan yhteistyössä jäsenten kanssa,

(h) ehdottamaan neuvoston käsiteltäväksi ohjeita

(i) johtokunnan menettelyistä,

(ii) toimitusjohtajan, AITICin henkilöstön ja AITICin käyttämien konsulttien tehtävistä ja palvelussuhteen ehdoista,

(iii) rahoitussäännöistä ja -menettelyistä.

9 artikla

Toimitusjohtaja ja sihteeristö

Toimitusjohtaja

(a) johtaa AITICin päivittäistä toimintaa,

(b) ottaa palvelukseen AITICin sihteeristön henkilöstön, johtaa sitä ja lakkauttaa sen palvelussuhteet neuvoston hyväksymien henkilöstösääntöjen mukaisesti,

(c) tekee sopimukset konsulttien kanssa ja valvoo näitä,

(d) antaa AITICin vuosittaista työohjelmaa ja talousarviota sekä vuosikertomusta koskevat ehdotukset johtokunnan käsiteltäväksi ja neuvoston hyväksyttäväksi,

(e) avustaa johtokuntaa ja neuvostoa näiden tehtävien suorittamisessa,

national trade relations and development matters.

2. The Board shall meet as often as necessary, at least once a year, to:

(a) take the decisions necessary to ensure the efficient and effective operation of AITIC in accordance with this Agreement;

(b) review the financial situation of AITIC regularly;

(c) prepare the regular annual budget and the annual work programme of AITIC for consideration by the Council;

(d) make proposals to the Council regarding replenishment of AITIC's resources, in accordance with the provisions of Article 11;

(e) approve the substantive and financial components of special projects, i.e., projects financed from extra-budgetary sources;

(f) oversee the preparation of the Annual Report on AITIC's activities;

(g) appoint the Executive Director in consultation with the Members;

(h) propose for consideration by the Council regulations on:

(i) the procedures of the Board;

(ii) the duties and conditions of service of the Executive Director, the staff of AITIC and consultants contracted by AITIC;

(iii) financial regulations and procedures.

Article 9

Executive Director and Secretariat

The Executive Director shall:

(a) manage AITIC's day-to-day operations;

(b) recruit, direct, and terminate the employment of the staff of the AITIC Secretariat in accordance with the staff regulations adopted by the Council;

(c) contract and supervise consultants;

(d) submit proposals for the annual work programme, budget and report of AITIC for consideration by the Board and approval by the Council;

(e) assist the Board and the Council in the exercise of their responsibilities;

- (f) tekee johtokunnalle ja neuvostolle riippumattomasti tarkastetun selvityksen edellisen varainhoitokauden talousarvioon liittyvistä tuloista ja menoista,
(g) edustaa AITICia ulkoisissa suhteissa.

10 artikla

Päätöksenteko

1. Neuvosto tekee päätöksensä yksimielisesti. Neuvoston kokouksessa hyväksymistä varten käsitellyn ehdotuksen katsotaan tulleen hyväksytyksi yksimielisesti, jollei yksikään AITICin jäsen esitä muodollisia väitteitä sitä vastaan kokouksen aikana. Tätä määräystä sovelletaan soveltuvien osin myös johtokunnan päätöksiin.

2. Jos neuvoston puheenjohtaja toteaa, ettei päätöstä voida tehdä yksimielisesti, hän voi päättää antaa asian neuvoston äänestettäväksi. Tällöin neuvosto tekee päätöksensä 3 kappaleessa mainituin poikkeuksin kahden kolmasosan enemmistöllä, joka lasketaan läsnä olevista ja äänestävistä jäsenistä. Kullakin jäsenellä on yksi ääni. AITICin jäsenten yksinkertainen enemmistö muodostaa päätösvaltaisen jäsenluvun neuvoston kokouksessa, jossa asia annetaan äänestettäväksi.

3. Päätettäessä tämän sopimuksen muutoksista, maksuaikataulun muutokset mukaan lukien, sovelletaan tämän sopimuksen 15 artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrättyjä menettelyjä.

11 artikla

AITICin rahoitusrakenne

1. AITICin säännöllinen vuosittainen talousarvio rahoitetaan rahoittajajäsenten maksuilla ja vapaaehtoisilla maksuilla. Sopimukseen sen 16 artiklan ehtojen mukaisesti liittyvien rahoittajajäsenten vähimmäismaksu on 2.000.000 Sveitsin frangia. Aikataulu rahoittajajäsenten AITICin perustamisen jälkeiseksi sovituksi aloitusmaksukaudeksi takaamille maksuille on tämän sopimuksen liitteenä I.

- (f) submit to the Board and the Council an independently audited statement of receipts and expenditures related to the budget during the preceding fiscal period;
(g) represent AITIC externally.

Article 10

Decision-Making

1. The Council shall take its decisions by consensus. A proposal considered for adoption at a meeting of the Council shall be deemed to have been adopted by consensus if no formal objections are raised against it during the meeting by any Member of AITIC. This provision shall apply mutatis mutandis also to decisions by the Board.

2. If the Chairperson of the Council determines that a decision cannot be arrived at by consensus he/she may decide to submit the matter to a vote by the Council. In such a case, the Council shall, with the exception noted in paragraph 3, take its decision by a majority of two-thirds of the Members present and voting. Each Member shall have one vote. A simple majority of the Members of AITIC shall constitute the quorum for any meeting of the Council during which a matter is submitted to a vote.

3. In the case of decisions on amendments of the present Agreement, including amendments to the schedule of contributions, the procedures set out in paragraphs 1 and 2 respectively of Article 15 of this Agreement shall apply.

Article 11

Financial Structure of AITIC

1. The regular annual budget of AITIC shall be funded by contributions from the Sponsoring Members and by voluntary contributions. The minimum contribution of Sponsoring Members acceding under the terms of Article 16 shall be Swiss Francs 2,000,000. The schedule of contributions pledged by each Sponsoring Member for its initially agreed contribution period following the establishment of AITIC is set out in Annex I to this Agreement.

2. Neljäntenä AITICin perustamisen jälkeisenä vuonna ja viiden vuoden välein sen jälkeen neuvosto tarkastelee AITICin seuraavan viisivuotiskauden rahoitustarpeita ottaen huomioon 15 artiklan 4 kappaleen sekä vahvistaa aikataulut, joiden mukaan rahoittajajäsenet maksavat vastaavasti maksunsa.

3. Erityishankkeet, jotka kuuluvat tämän sopimuksen 2 ja 3 artiklassa määriteltyyn AITICin toimialaan, rahoitetaan vapaaehtoisilla maksuilla.

4. AITIC kannustaa rahoittaja- ja osallistujajäseniä sekä muita hallituksia ja hallitustenvälisiä järjestöjä tai yksityisiä rahoittajia maksamaan vapaaehtoisia maksuja käteis- tai luontoissuorituksina rahoitussääntöihin kehitettävien määräysten mukaisesti.

12 artikla

Jäsenten oikeudet ja velvollisuudet

1. Kukin osallistujajäsen on oikeutettu AITICin palveluihin tämän sopimuksen määräysten ja neuvoston hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

2. Kukin rahoittajajäsen maksaa viipymättä sovitut maksunsa liitteessä I olevan maksuaikataulun mukaisesti. Kunkin rahoittajajäsenen aloitusmaksu, joka vastaa vähintään sille sovittujen määräsuhteisten maksujen määrää kahdeltatoista kuukaudesta, on maksettava viimeistään 90:ntenä päivänä siitä ajankohdasta, jona sopimus on tullut sitovaksi sen osalta. Jokainen rahoittajajäsen, joka liittyy tähän sopimukseen 17 artiklan mukaisesti, maksaa aloitusmaksun liittymisasiakirjansa määräysten mukaisesti. Osallistujajäsenet voivat harkita vapaaehtoisista maksua.

3. Minkään tässä sopimuksessa määrätyn ei katsota merkitsevän millekään jäsenelle rahoitusvelvollisuutta tämän artiklan 1 ja 2 kappaleesta johtuvien velvollisuuksien lisäksi.

2. The Council shall, during the fourth year following the establishment of AITIC, and at intervals of five years thereafter, review AITIC's financial needs for the next five-year period taking into account Article 15 paragraph 4, and fix the schedules of contributions to be made by Sponsoring Members accordingly.

3. Special projects, which shall fall within the scope of AITIC's mandate as defined in Articles 2 and 3 of this Agreement, shall be funded by voluntary contributions.

4. AITIC will encourage voluntary contributions in cash or in kind from Sponsoring and Participating Members and from other governments, as well as from inter-governmental agencies or private sponsors, in accordance with the provisions to be developed in the financial regulations.

Article 12

Rights and Obligations of Members

1. Each Participating Member is entitled to the services of AITIC in accordance with the provisions of this Agreement and with the regulations that the Council may adopt.

2. Each Sponsoring Member shall promptly pay its agreed contributions in accordance with the schedule of contributions set out in Annex I. Each Sponsoring Member's initial contribution, equivalent to at least the amount of its agreed contributions due pro rata for a period of twelve months, shall be paid not later than the 90th day following the date on which it is bound by the Agreement. Each Sponsoring Member that accedes to this Agreement under Article 17 shall make initial contributions in accordance with the provisions of its instrument of accession. Participating Members may consider making a contribution on a voluntary basis.

3. Nothing in this Agreement shall be construed to imply any financial liability for any Member beyond the liabilities arising from paragraphs 1 and 2 of this Article.

13 artikla

AITICin oikeudellinen asema

1. AITICilla on oikeushenkilöllisyys. Sillä on erityisesti kelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja vallita kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä panna vireille oikeudenkäyntejä.

2. AITIC sijaitsee Genevessä, Sveitsissä.

3. AITIC tekee Sveitsin valaliiton kanssa päämajasopimuksen AITICin asemasta, erioikeuksista ja vapauksista. AITIC, sen toimitusjohtaja ja sen henkilöstö nauttivat Sveitsissä erioikeuksia ja vapauksia, jotka tavallisesti myönnetään kansainvälisille järjestöille.

14 artikla

Työskentelykielet

AITICin työskentelykielet ovat englanti, ranska ja espanja.

15 artikla

Sopimuksen muuttaminen, irtisanominen ja lakkauttaminen

1. Muutosta johonkin tämän sopimuksen määräykseen voi ehdottaa joko jäsen tai johtokunta. Tällainen ehdotus tehdään neuvostolle, ja siitä ilmoitetaan viipymättä kaikille jäsenille. Neuvosto voi päättää antaa ehdotuksen jäsenten hyväksyttäväksi. Muutos tulee voimaan 30:ntenä päivänä siitä ajankohdasta, jona tallettaja on saanut kaikkien jäsenten hyväksymisasiakirjat.

2. Jos AITICin rahoitustilanne sitä vaatii, joko jäsen tai johtokunta voi tehdä neuvostolle ehdotuksen maksuaikataulun muuttamisesta. Muutos tulee voimaan 30:ntenä päivänä siitä ajankohdasta, jona neuvosto on hyväksynyt sen yksimielisellä päätöksellä.

3. Jäsen voi milloin tahansa irtisanoa tämän sopimuksen tekemällä asiasta kirjalli-

Article 13

Legal Status of AITIC

1. AITIC shall have legal personality. It shall have in particular the capacity to contract, to acquire and dispose of immovable and movable property and to institute legal proceedings.

2. AITIC shall be located in Geneva, Switzerland.

3. AITIC shall conclude a Headquarters Agreement with the Swiss Confederation on the status, privileges and immunities of the AITIC. AITIC, its Executive Director, and its staff shall enjoy, in Switzerland, privileges and immunities usually granted to international organisations.

Article 14

Working Languages

The working languages of AITIC shall be English, French and Spanish.

Article 15

Amendment, Withdrawal and Termination

1. A proposal to amend a provision of this Agreement may be made either by a Member or by the Board. Such a proposal shall be submitted to the Council and shall be promptly notified to all Members. The Council may decide to submit the proposal to Members for acceptance. The amendment shall take effect on the 30th day following the date on which the Depositary has received the instruments of acceptance of all Members.

2. If the financial situation of AITIC so requires, a proposal to amend the schedule of contributions may be submitted to the Council either by a Member or by the Board. The amendment shall take effect on the 30th day following the date on which the Council adopted it by consensus decision.

3. Any Member may at any time withdraw from this Agreement by giving written

sen ilmoituksen tallettajalle. Tallettaja antaa tämän ilmoituksen tiedoksi AITICin toimitusjohtajalle ja jäsenille. Irtisanominen tulee voimaan 30:ntenä päivänä siitä ajankohdasta, jona tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen. Rahoittajajäsenen irtisanoutuminen tästä sopimuksesta ei vaikuta rahoittajajäsenen velvollisuuteen maksaa sovitut maksunsa kyseiseltä viisivuotiskaudelta.

4. Arvioidessaan rahoitustarpeita 11 artiklan 2 kappaleen mukaisesti neuvosto lisäksi arvioi sen perusteella, miten 2 artiklassa määrättyjen sopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty, tarvitaanko AITICin palveluja edelleen. Neuvosto voi tämän jälkeen päättää lakkauttaa sopimuksen. Kun sopimus lakkautetaan, AITICin varat jaetaan tuolloisten ja aiempien rahoittajajäsenten kesken suhteessa kunkin jäsenen AITICin talousarviota varten maksamien maksujen yhteismäärään.

16 artikla

Sitoutuminen noudattamaan sopimusta ja sopimuksen voimaantulo

1. Tämä sopimus on avoinna allekirjoittamista varten 9 päivästä joulukuuta 2002 lukien 31 päivään joulukuuta 2003 WTO:n jäsenille ja WTO:hon liittyville valtioille tai erillisille tullialueille, jotka voivat ilmaista sitoutuvansa sopimuksen noudattamiseen

- (a) allekirjoituksella tai
- (b) allekirjoituksella, joka on ratifioitava tai hyväksyttävä.

Ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjat talletetaan tallettajan huostaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2005.

2. Tämä sopimus tulee voimaan 30:ntenä päivänä siitä ajankohdasta, jona molemmat seuraavat edellytykset täyttyvät:

- (a) kolme osallistujajäsentä ja kolme rahoittajajäsentä ovat ilmaisseet sitoutuvansa sopimuksen noudattamiseen allekirjoituksella tai ovat tallettaneet ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjat,
- (b) niiden maksujen kokonaismäärä, jotka tämän sopimuksen noudattamiseen suostu-

notice to the Depositary. The Depositary shall inform the Executive Director of AITIC and the Members of AITIC of such a notice. The withdrawal shall become effective on the 30th day following the date on which the notice has been received by the Depositary. The obligation of a Sponsoring Member to make its agreed contributions for the current five-year period shall not be affected by the withdrawal of that Member from this Agreement.

4. The Council shall in the context of the review of the financial needs mentioned in Article 11, paragraph 2 also assess, in the light of progress in achieving the objectives of the Agreement set out in Article 2, whether the services of AITIC continue to be needed. The Council may subsequently decide to terminate the Agreement. Upon the termination, AITIC's assets shall be distributed among the present and former Sponsoring Members in proportion to the total of each Member's contribution to the budget of AITIC.

Article 16

Consent to be Bound and Entry into Force

1. This Agreement shall be open for signature from 9 December 2002 to 31 December 2003 by any Member of the WTO and any State or separate customs territory in process of acceding to the WTO, who may express consent to be bound by:

- (a) signature; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval

Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary no later than 31 December 2005.

2. This Agreement shall enter into force on the 30th day following the date on which both of the following conditions are met:

- (a) Three Participating Members and three Sponsoring Members have expressed consent to be bound by signature or have deposited instruments of ratification, acceptance or approval;
- (b) The total of the contributions to AITIC's regular budget that the States or

muksensa ilmaisseet valtiot tai tullialueet ovat velvolliset maksamaan AITICin säännöllistä talousarviota varten sopimuksen 11 artiklan 1 kappaleen ja liitteen I mukaisesti, on kaksi kertaa suurempi kuin AITICin perustamisen jälkeisen aloitusvuoden talousarvion määrä.

3. Kunkin sellaisen tämän sopimuksen alekirjoittajan osalta, joka tallettaa ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjansa sen ajankohdan jälkeen, jona sopimus on tullut voimaan tämän artiklan 2 kappaleen mukaisesti ja ennen tämän artiklan 1 kappaleessa määrättyä ajankohtaa, sopimus tulee voimaan 30:ntenä päivänä siitä ajankohdasta, jona ratifiointi- tai hyväksymisasiakirja on talletettu.

4. Edellä 1 kappaleessa määrättyjä määräaikoja voidaan pidentää neuvoston yksimielisellä päätöksellä.

17 artikla

Liittyminen

1. Tultuaan voimaan tämä sopimus on avoinna sellaisten WTO:n jäsenten ja WTO:hon liittyvien valtioiden tai erillisten tullialueiden liittymiselle, jotka eivät ole alekirjoittaneet tätä sopimusta 16 artiklan 1 kappaleessa määrättyä määräaikaan tai tallettaneet ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjojaan ennen 16 artiklan 1 kappaleessa määrättyä ajankohtaa.

2. Muu valtio tai erillinen tullialue voi liittyä tähän sopimukseen ehdoilla, jotka se ja AITIC hyväksyvät keskenään.

3. Liittymisasiakirjat talletetaan tallettajan huostaan. Liittyminen tulee voimaan 30:ntenä päivänä siitä ajankohdasta, jona liittymisasiakirja on talletettu.

18 artikla

Varaukset

Tämän sopimuksen määräyksiin ei voi tehdä varauksia.

customs territories which have expressed their consent to be bound by this Agreement are obliged to make in accordance with paragraph 1 of Article 11 of this Agreement and Annex I to this Agreement exceeds twice the amount of the budget for the initial year following the establishment of AITIC.

3. For each signatory of this Agreement that deposits its instrument of ratification, acceptance or approval after the date on which the Agreement entered into force in accordance with paragraph 2 of this Article and before the date stipulated in paragraph 1 of this Article, the Agreement shall enter into force on the 30th day following the date on which the instrument of ratification, acceptance or approval has been deposited.

4. The dates set out in paragraph 1 may be extended by consensus decision of the Council.

Article 17

Accession

1. After its entry into force, this Agreement shall be open for accession by Members of the WTO and any States or separate customs territories in the process of acceding to the WTO which did not sign this Agreement during the period set out in paragraph 1 of Article 16, or which did not deposit their instruments of ratification, acceptance or approval before the date set out in paragraph 1 of Article 16.

2. Any other State or separate customs territory may accede to this Agreement on terms and conditions agreed between it and AITIC.

3. Instruments of accession shall be deposited with the Depositary. Accession shall take effect on the 30th day following the date on which the instrument of accession was deposited.

Article 18

Reservations

No reservations may be made in respect of any provision of this Agreement.

19 artikla

Liitteet

Tämän sopimuksen liite I on tämän sopimuksen erottamaton osa.

20 artikla

Tallettaja ja rekisteröinti

1. Sveitsin hallitus on tämän sopimuksen tallettaja.

2. Tämä sopimus rekisteröidään Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan määräysten mukaisesti.

TEHTY Genevessä, [--] päivänä [.....]kuuta kaksituhattakaksi, yhtenä englannin-, ranskan- ja espanjankielisenä kapaleena, jonka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Article 19

Annexes

Annex I to this Agreement constitutes an integral part of this Agreement.

Article 20

Depositary and Registration

1. The Government of Switzerland shall be the Depositary of this Agreement.

2. This Agreement shall be registered in accordance with the provisions of Article 102 of the Charter of the United Nations.

DONE at Geneva, this [--th] day of [.....] two thousand and two, in a single copy, in the English, French and Spanish languages, each text being equally authentic.

Liite I

Aikataulu rahoittajajäsenten AITICin perustamisen jälkeiseksi aloitusmaksukaudeksi takaamille maksuille

Rahoittajajäsen	Maksusitoumus	Määrä Sveitsin frangeina
Tanska	12.000.000 Tanskan kruunua	2.370.000
Suomi	1.368.000 euroa	2.011.000
Irlanti	1.400.000 euroa	2.058.000
Alankomaat	2.085.000 euroa	3.065.000
Ruotsi	13.000.000 Ruotsin kruunua	2.072.000
Sveitsi	4.000.000 Sveitsin frangia	4.000.000
Yhdistynyt kuningaskunta	1.000.000 Ison-Britannian puntaa	2.335.000
		17.911.000

Huom: Määrät Sveitsin frangeina perustuvat 12 päivänä syyskuuta 2002 noteerattuihin keskikursseihin ja ovat pelkästään ohjeellisia.

Annex I:

**Schedule of contributions pledged by each Sponsoring Member
for its initially agreed contribution period following the establishment of AITIC**

Sponsoring Member	Pledged Contribution	Swiss Franc equivalent
Denmark	Danish Kroner 12,000,000	2'370'000
Finland	Euros 1,368,000	2'011'000
Ireland	Euros 1,400,000	2'058'000
Netherlands	Euros 2,085,000	3'065'000
Sweden	Swedish Kroner 13,000,000	2'072'000
Switzerland	Swiss Francs 4,000,000	4'000'000
United Kingdom	Pounds sterling 1,000,000	2'335'000
		17'911'000

Note: Swiss franc equivalents are based on mid-point exchange rates on 12 September 2002, and are indicative only.